NĂM THỨ MƯỜI HAI   SỐ THỨ 2290   MỖI SỐ 0$02   NGÀY THỨ BA 4 NOVEMBRE 1924

RÉSIDENCE [illegible] AU TONKIN DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 2926

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Một năm	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và Các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-Ý-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
Téléphone N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page: Une seule insertion . . . 0$30 le cm
Par contrat annuel. Par centimètre et par insertion . . . . . . 0$18 le cm

Réclame dans la 1re page . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Nữ-giới nước ta xưa kia và nữ-giới nước ta sau này

Ở xã-hội ta xưa kia, đàn-bà chỉ chuyên coi việc trong nhà, mà lấy đức phục tòng làm gốc, cách giáo-dục ở trong gia-đình, tục huấn-đạo ở trong xã-hội, cũng chỉ chuyên theo cái mục-đích ấy, thì tứ đức tam tòng, đạo lập thân phải cho đoan-chánh, nhỏ thì đường ăn nết ở, giọng nói tiếng cười, cũng đều luyện theo khuôn phép. Đàn bà đã sẵn tính nhu hòa, lại bó buộc vào cái lễ giáo trong gia-đình và cái tập-quán ở xã-hội, những điều ta nghe mắt thấy đều dàng trói lại ở trong cái phạm-vi ấy. Cái phẩm hạnh của đàn bà ta xưa kia, chỉ cốt trên thì kính thờ cha mẹ, dưới thì dạy nuôi con cái, trong thì thu xếp việc gia-đình, ngoài thì hòa mục với tộc đẳng; còn về tài cán, thì chỉ cốt ở việc tề gia nội trợ, xếp đặt có ngăn nắp, chi tiêu có chừng mực; không làm hao hụt đồng tiền của chồng làm ra. Có đảm đang hơn nữa, thì hoặc là sẵn vốn liếng riêng của mình, hoặc là nhân tiền của chồng làm ra, rồi xoay nghề buôn bán, hay là chăm việc ruộng vườn, làm sinh xôi nảy nở mãi ra, nhà cửa nhờ đó được hưng vượng, chồng con nhờ đó được yên vui, trách-nhiệm của đàn-bà thế là hoàn-mãn, đủ gọi được là dâu hiền, vợ đảm mẹ hiền, còn việc bên ngoài thì mặc đàn ông, cần gì phải học-vấn cho nhiều để mở-mang trí-thức, giao thiệp cho rộng để luyện tập tài năng, như nữ-giới đời nay đâu. Vì thế việc giáo-dục nữ giới xưa kia, đã rất là quên nhãng, lại rất là nghiêm nhặt, xem những câu dạy con gái ở trong sách chữ nho, như câu: « Vô phi vô nghi, duy tửu thực thị nghi », nghĩa là đàn bà không được chê ai, không được khen ai, chỉ cốt trông nom lấy việc cơm nước ăn uống mà thôi; lại như câu: « Tẫn kê tư thần, duy gia chi tác », nghĩa là gà mái gáy sớm, là cái điềm trong nhà suy đồi; thậm đến cho đàn bà không có tài tức là đức, coi thế thì đủ biết cái phạm vi dạy con gái ở nước ta xưa kia. Vậy nên những người xưa kia ta gọi là bậc hiền-thê đức-phụ, đương thời đều quí trọng, đời sau đều ngợi khen, trừ một số rất ít, là có trí rộng tài cao, làm được công to việc lớn, còn thì rặt là những người đảm-đang về việc trong gia-đình như đã kể ở trên kia.

Đến bây giờ thì thời-thế biến thiên, phong-tục đổi mới, học thuyết của Âu Mỹ đã tràn trải gần khắp nước ta, mà người mình cũng không giữ cái tư-tưởng bó buộc như trước được nữa. Chữ nam nữ bình quyền đã gần thành ra câu cửa miệng; về việc nữ-giới giáo-dục, chính-phủ cũng rất là lưu tâm, trường nữ-học mở ra cũng đã nhiều, những người tốt-nghiệp ở trường ra, cũng được bổ dụng hưởng quyền lợi chẳng kém gì con giai, con gái bây giờ cũng đã đua nhau về đường học-vấn, mà số học-trò cũng một ngày một đông. Trong khoảng mười lăm năm nay, trí-não cũng đã mở mang, học hành cũng đã tấn tới, chẳng những nữ-sinh có bằng sơ-học tốt-nghiệp đã nhiều mà gần năm nay nhiều người có cả bằng thành chung, bằng tiểu-học sư-phạm, hiện năm nay lại có người vào học trường cao-đẳng, trường trung-học nữa. Mười lăm năm về sau này dù chưa dám mong đàn bà ta đã có đủ tư-cách để tham dự-chánh quyền, tham dự nghị-viện, hoặc đứng đầu một thương-hội nọ, hoặc là sáng lập một công xưởng kia, như đàn bà bên Âu Mỹ, mà về đường học vấn chắc cũng dần dần tiến bộ, mà đua đuổi kịp con giai.

Vì cái tập thượng khác, tư-tưởng khác, giáo-dục khác, cho nên cái giá-trị của nữ-giới cũng khác, ngày xưa lấy phục tòng làm quí, bây giờ lấy tự do làm quí, ngày xưa lấy u-nhàn trinh tĩnh làm chuộng, bây giờ lấy thông thạo hoạt bát làm chuộng, ngày xưa thì dịu dàng mới là người khuê các, bây giờ tất phải lịch thiệp mới hợp cách văn-minh, ngày xưa thì chỉ cán đáng việc trong gia-đình, bây giờ thì phải gánh vác cả việc xã hội, địa-vị của nữ giới đã rộng thêm ra thì chức-trách của nữ-giới cũng nặng thêm lên, hơn trước nhiều vậy.

Sự thay đổi đó dở hay là hay, thì còn cốt trông vào nữ-giới ta: nếu ai cũng có con mắt tinh mà xét đoán, đừng cho cách thức mới là toàn hay, đừng cho tập-tục cũ là toàn hủ, theo học-vấn mới để mở rộng trí khôn, giữ lễ-giáo cũ để sửa sang tính nết; may ra sau này, tư-tưởng mới đã rộng xa, nền nếp cũ cũng vẫn bền vững, học hành thông thái, đủ đóng góp về sự tiến-hóa của quốc-dân, mà phẩm hạnh đoan chánh, lại giữ được cái đặc-sắc của một dân-tộc; cái văn-minh của phương tây và cái văn hóa của phương đông dung hóa lại mà đúc thành một cái kiểu mẫu hoàn toàn trong nữ-giới, mối hạnh-phúc của loài người nhờ đó mà gây nên, nền phong-hóa của xã-hội vì đó mà bền vững, may cho tổ-quốc và vẻ-vang cho nữ giới ta biết chừng nào!

H. T. B.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các [illegible] gửi giấy [illegible] hễ [illegible] quá không trả lời, [illegible] Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 24 Octobre 1924

Các quan đại-sứ

M. de Fleuriau mông bổ đại-sứ ở Londres.

M. Peretti del la Rocca, mông bổ đại-sứ ở Madrid; M. René Besnard, bổ đại-sứ ở Rome; M. Daeschner, bổ đại-sứ ở Washington.

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 3 Novembre 1924

Một cuộc công thải ở nước Pháp

Từ ngày 12 Novembre đến ngày 10 Décembre, sẽ phát - hành ngân khố trái đơn, giá làm 10 năm. Mỗi trái đơn là năm trăm quan, lợi tức là 5%, cứ tháng Avril và tháng Octobre thì giả lãi. Từ năm thứ sáu đến năm thứ mười sẽ rút thăm mà hoàn lại. Trái đơn bán chẵn năm trăm quan một cái.

Tại hội Vạn-quốc

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc ưng thuận bản tờ trình của [illegible] Ischi về việc phân tranh của Hy-lạp và Thổ-nhĩ-kỳ. Trong bản tờ trình ấy nói rằng mọi việc phân-tranh của hai nước đều thuộc quyền hội-đồng riêng xử nghĩ, có điều gì quan-hệ về luật-pháp, thì hội-đồng riêng sẽ hỏi ý-kiến tòa Thẩm-phán quốc-tế. Hai chánh phủ phải giúp đỡ mọi việc cho hội-đồng riêng ấy.

Hội-đồng quản-trị hội Vạn-quốc đã xét xong các vấn-đề trong chương-trình.

Đảng Xã-hội với tòa hội-các

Hội-đồng quốc-dân của đảng Xã-hội ưng thuận một khoản định rằng bản chánh đảng tán trợ cho cái chánh sách của chánh-phủ và cho phép các ông nghị-viên về bản chánh đảng ưng thuận số chi thu.

Tại Đông-pháp trận vong kỷ niệm đài

Tại đền Nogent có làm lễ kỷ-niệm trận-vong chiến sĩ. Tại nhà thờ cũng có làm lễ. Nhiều quan thuộc địa có đến dự lễ. Quan thượng-thư Thuộc-địa Daladier bận về lễ khai giảng trường học Thuộc-địa có cử đại-biểu đến.

Tòa nội các mới nước Anh

Báo *Times* nói có lẽ cuối tuần lễ này, quan Balwin sẽ cho biết tên các quan thượng thư mới. Báo *Daily Herald* nói ông Robert Cecil sẽ coi trường bộ ngoại giao.

Cái vấn đề bài trừ nha phiến

Hội-đồng quốc-tế bài trừ nha-phiến đã bắt đầu làm việc. Nghe đâu hội đồng điều đình với chánh phủ Trung-hoa để giảm sự giồng giọt và sự tiêu-thụ nha phiến. Chánh hội đồng là M. Nottum, phó hội đồng là hoàng-thân Charoon, đại biểu nước Xiêm-la.

Germaine Berthon toan tự tử

Germaine Berthon tự tử, nhưng không việc gì. Trước khi tự tử thì có gửi thư cho Mme Alphonse Daudet nói rằng trước đây thị là người yêu của con trai bà là Philippe Daudet bị giết ngày 23 novembre 1923. Thư ấy đã đệ trình tòa án.

Các báo cho việc Berthon tự tử là một việc trí trá. Sau khi Berthon giết M. Plateau thì bị giam từ ngày 23 janvier đến ngày 24 décembre. Nếu quả như lời thị nói thì thị phải biết Philippe Daudet từ trước khi thị bị giam; vậy thế mà trong khi ấy thì Philippe Daudet mới có 13 tuổi mà thôi.

Gió bão ở Maroc

Tin Rabat. — Mưa gió dữ-dội ở miền Boudenile, Thóc lúa bị hư hỏng. Nhiều súc vật chết, dân bản xứ nhiều người bị nạn. Tại miền Ouergha quân Pháp đánh những quân khởi nghịch, và giết chết được nhiều.

LẠ CHO CÁI SÓNG KHUYNH THÀNH!

Câu chuyện về cuộc Giang-Chiết chiến-tranh ở nước Tàu

Ai cũng biết rằng cuộc chiến tranh Giang-Chiết đương khi hai bên cùng nhau tranh hành rất dữ - dội thì trong quân đội của Lư-vĩnh-Tường bỗng dưng có nội-biến là một viên tướng của Lư đổ giáo làm cho Lư phải thất bại bỏ Chiết-giang là nơi căn-bản của Lư đã có công bồi đắp trong bấy lâu mà trốn sang Nhật-bản.

Câu chuyện ấy bề ngoài thì như thế mà bề trong gì ngờ lại là vì một cái phấn động lực rất êm ái mà rất gớm ghê đã ngấm ngầm trong bấy lâu tức là vì một người đàn bà đã đem cái giọng oanh tươi êm rất ngọt-ngào mà làm nên nông-nỗi đó. Người đàn bà này tức là vợ viên tướng Trần-quốc Lương. Trần theo Lư đã lâu, làm đến chức sư trưởng. Lư thì yêu lắm Người vợ của Trần nguyên là vợ một nhà cự-thám, vì tội dâm dật bị chồng bỏ. Trần thấy là một người có nhan sắc, bèn lấy làm vợ. Việc đó đến tai Lư, Lư trách Trần rằng: Ngươi làm một chức sư-trưởng, nên giữ danh giá, thiên-hạ thiếu gì đàn-bà đẹp mà lại lấy một đứa dâm-phụ ấy. Trần sợ hãi lắm xin bỏ, nhưng vì ham cái nhan sắc tuyệt thế của nàng nên đành chịu tiếng mà không nỡ dứt tình. Người vợ biết chuyện lấy làm căm tức Lư lắm.

Mới đây nhân có buổi hội nghị ở Long-hoa về việc chiến tranh, trước đó một ngày nàng có khuyên Trần nên bãi binh nghị hòa và lại nói rằng: Làm giai xông pha nơi mũi tên hòn đạn, cốt để cầu lấy phú quí công - danh, nay chàng đã làm đến chức sư trưởng, công danh phú quí tưởng đã mãn nguyện lắm rồi. Lại còn cầu gì nữa mà theo Lư dong duổi trong cuộc chiến tranh mãi. Lỡ ra một chút thì thân mất mà danh cũng chẳng còn. Trần bị nàng dỗ ngon dỗ ngọt như thế, cái chí khí anh hùng hầu bỏng mềm nhũn người ra đi mà quyết lòng đổ giáo bỏ Lư. Quả nhiên đến ngày hôm sau, Trần tới hội nghị, tuyên ngôn việc bãi chiến và lập tức cổ động đuổi Lư-vĩnh-tường và Hà-phong-Lâm đi. Thế là kết liễu cuộc chiến tranh Giang-Chiết.

Lạ cho cái sóng khuynh thành!

VĂN UYỂN

Hỏi Hằng-nga

Xuân-xanh bao tuổi chị Hằng ơi!
Chiếc bóng canh trường cứ lẻ loi.
Bể hải mênh mông bao trượng nhỉ?
Non sầu cao ngất mấy trùng khơi?
Cung mây tri-kỷ ai cùng chị?
Trần-thế văn-nhân khách mấy người?
Mượn gió bẵn nhẹ ngư ? điện-nguyệt,
Biết rằng ai có nỗi lòi ai

L. T. Thanh-hồ

Chơi thuyền xem giăng

Thuyền lan nhẹ chở khách tình chung,
Bến Ngư rằng nơi có phải không?
Lần sóng lăng lơ tâm cá lội,
Lưng trời vằng vặc mảnh gương trong.
Ngâm giăng vịnh gió xa miền tục,
Mặt nước chân mây cảnh chén đông.
Ướm hỏi Hằng-nga chừng mấy độ,
Để người du-tử những chờ trông.

B. T. Văn-thượng

Đêm thanh trông giăng

Ả thần vừng giăng đứng mẻo xa,
Đêm thanh vằng vặc bóng không lòa,
Cung nga thấp thoáng phô màu ngọc,
Thăm quế lơ thơ tựa vẻ hoa.
Khi khuyết khi tròn, gương vẫn tỏ,
Còn non còn nước, tuổi chưa già.
Giăng kia soi thấu cùng chăng tá,
Trần-thế chưa tan giấc ngủ gà.

Hoa-mộng

VIỆC BUÔN RƯỢU LẬU Ở HOA-KỲ

Từ ngày Hoa-kỳ có nghị-định cấm rượu đến giờ, việc buôn rượu lậu thành ra một nghề rất thịnh-hành. Tàu làm nghề ấy bị bắt cũng nhiều, song không sao trừ được nghề ấy. Độ dần tháng octobre mới rồi, một chiếc tàu tuần-cảnh, có bắt được một chiếc tàu Na-uy tên là *Sagatind* chở 43.000 kiện rượu mạnh, và một cái tàu nước Anh, tên là Damantina, bị ngờ về việc chở rượu. Hai chiếc tàu ấy bị bắt ở chỗ gần Sandy Hook. Nghe đâu tàu *Sagatind* bị bắt chỗ cách bờ bể 40 dặm. Tàu tuần-cảnh trông thấy bắn súng để trận đường tàu đi, nhưng trong tàu chẳng thấy động-dậy gì cả. Sau tàu tuần cảnh đến gần, thì thủy thủ trên tàu *Sagatind* say mèm cả ra, và người thì gẫy hàm, người thì gẫy chân, xem chừng mới đánh đập lẫn nhau thì phải. Viên chưởng tàu đóng cửa ngồi trong phòng kín, mà giữ cả các khí giới ở đấy. Người ấy khai rằng thủy thủ bị say từ khi khởi hành ở Hambourg để đi Saint Paul, nghĩa là từ một tháng nay. Người ấy lại khai rằng đến Saint Paul có nhận được 100.000 kiện rượu. Nhưng hiện nay chỉ thấy còn có 43.000 kiện, khám trong quỹ ở tàu, có thấy 26.000 hoa viên bằng tiền Hoa-kỳ. Người ta nói trước khi tàu tuần cảnh trông thấy, chắc là đã tàu ấy đã đổ vào bờ rồi.

Tin Trung-hoa

(Điện-báo Reuter)

Tiểu-Từ hiện ở đâu?

Tin Thượng-hải, 23 octobre. — Ngày 22 octobre nhà điện-báo Reuter tiếp được điện-tín sau này của viên phóng-sự ở Nagasaki « Từ-thụ-Tranh đi tàu Shanghai Maru đã tới Nagasaki, và từ đấy đã đi Beppu. Nhà điện-báo Reuter lại trả lời ngay lại viên phóng-sự rằng Từ đã đi tàu Dardanus đi Hương-cảng, tàu ấy đi sang nước Anh.

Lại có điện-tín ở Tokio gửi đến nói rằng « Từ tới Nagasaki ngày hôm qua và từ đấy đã đi Beppu. Từ đổi một tên giả mà đi, nhưng trông ảnh không sao lầm được »

Song chắc là Từ đã bị đem đi tàu Dardanus, và tất đã phòng bị cho Từ không trốn đi đâu được.

Lại có tin rằng chánh-phủ Anh đã tỏ ý không muốn cho đem Tiểu-Từ tới Londres, vậy chưa biết sẽ đem Từ đi đâu.

Việc chính-biến ở Bắc-kinh

Tin Bắc-kinh, 24 octobre. — Đêm hôm qua trong khi nhân-dân đương yên giấc, trong kinh-thành bỗng xẩy ra việc chính biến, êm đềm như không, nhanh chóng lạ thường, nhân dân không biết câu chuyện gì cả. Nguyên một bọn tướng-tá quyết chí trừ nạn chiến-tranh, bèn mưu-mô cho một đảng Phùng-ngọc-Tường vào Bắc-kinh, một đảng Ngô-bội-Phu không trở về được. Quân của Phùng-ngọc-Tường ở Cổ-bắc-khẩu lẳng-lẽ rút về, buổi chiều tới ngoại châu thành Bắc-kinh.

Sáng sớm hôm sau lính đóng ở Bắc-kinh mở cửa thành cho quân của Phùng-ngọc-Tường vào thành, cắt các đường điện-báo, điện-thoại, chiếm lấy các bộ và các sở. Sư-đoàn thứ 11 thì đóng ở trong thành. Dinh tổng-thống bị vây, quan tổng-trưởng tài-chính là Vương khắc-Mẫn và viên tổng-trưởng hội-đồng quân sự của quan tổng-thống bị bắt. Sau đi rồi đến tổng-trưởng bộ thương-mại và bộ giao-thông, và ông Tào-Côn là Tào-Nhuệ, cùng mấy yếu nhân ở Bắc-kinh nữa, nhưng trong bấy nhiêu người chưa tìm được ai cả.

Trong các quan tổng-trưởng nhiều vị không biết gì về việc chính biến này, mà một bọn võ tướng thanh-niên Trung-hoa, thì lại góp công tán thành. Trong bọn ấy là bác-sĩ C. T. Hoàng và Hoàng phu tổng-trưởng bộ Học-vụ. Bọn ấy định trừ nạn chiến-tranh và lập một cuộc hội-nghị mời cả Trương-tác-Lâm, và các tỉnh tự chánh đảng khác đến họp mặt.

Dinh tổng-thống và các phố ở gần đấy đều có lính của Phùng-ngọc-Tường canh gác. Bác-sĩ Hoàng nói rằng tính mệnh Tào-Côn không có điều gì đáng ngại.

Quân lính Sơn-đông cũng tiến lên đến chỗ vào khoảng giữa đường từ Bắc-kinh đến Thiên-tân để ngăn đường không cho Ngô-bội-Phu trở lại. Xem như vậy thì rõ việc chính biến này không phải riêng một Bắc-kinh mà thôi.

Phùng-ngọc-Tường, và các người chủ động khác có nói rằng: « Binh-gia không lo việc quốc-phòng lại chỉ dùng vào việc phiến-loạn, tưởng là một việc đáng đổ-tuệ lắm thay, từ năm 1911 đến giờ, Trung-hoa thực vì có mà bị nạn chiến-tranh mãi mãi. Giá thử các nhà quyền binh cố gắng làm ra, thì cái nền tảng thành cho cuộc hòa-bình thì phải. Nào có tổ-dân. Từ khi Giang-tô có chiến-sự, tất cả binh gia trong nước đều can dự vào, nhân-mạng tổn hại biết bao nhiêu. Tại làm sao mà đến nỗi nạn? Ai nhận trách-nhiệm về việc ấy? Từ xưa không ai trả lời được các câu ấy.

Trong năm 1924 này nhân-dân khốn đốn về hạn-hán và lụt lội, cái nghĩa vụ của ta là phải cứu quốc-dân. Ta đứng đành nhân nhượng, ta phải thương đến quốc-dân. Ta phải lo đựng một binh ngũ mà bảo vệ hạnh phúc cho quốc dân. Các nhà trí mưu trong nước nên đồng tâm hiệp lực mà cải lương mọi việc trong nước. »

Chiều hôm nay, điện-báo đã lập lại, xe hỏa đã đi lại được, trong thành phố vẫn yên.

Tin Bắc-kinh, 24 Octobre. — Phùng-ngọc-Tường tuyên ngôn yêu-cầu Tào-Côn hạ lệnh bãi chiến.

Tin Đông-kinh 24 Octobre. — Ở Thiên-tân có tin rằng Tào-Côn đã bỏ Bắc-kinh mà đi.

Đông tam tỉnh cũng có việc chính biến

Tin Hương-cảng, 25 octobre. — Các nghị-viên Đông tam tỉnh liên hợp với nhau đánh giây thép khuyên Trương-tác-Lâm phải từ chức ngay.

Tin cũ về Quảng-đông

Tin Hương-cảng, 25 octobre. — Hiện Tôn-Văn đã hạ lệnh đổi tên quân hiệu. Tất cả các khách quân và quân của Tôn trước họp lại gọi là Bắc phạt quân thì nay đổi gọi là Định-quốc-quân.

Mới đây Tôn ở Thiều-quan đã tuyên bố sắp về Quảng-châu lại có ý muốn thu hồi quan thuế. Tôn đã định đến hôm 27 octobre cho cử hành cuộc vận động tại-uy lớn ở Sa-diện. Đã cử La-quế-Phương làm chức giám-đốc hải-quan và hẹn trong ba ngày phải thu hồi hải quan về quyền mình quản lý lấy.

Hiện ở Sa-diện liệt cường đã liên cách để ứng phó với Tôn. Chung quanh Sa-diện đã đắp pháo lũy. Đã có ba chiếc binh hạm của ba nước Anh, Pháp, Mỹ tới đóng ở bến Sa-diện. Binh hạm Nhật-bản cũng đã lục tục đến nơi. Chưa hay cuộc này rồi sau sẽ kết quả ra làm sao.

(Vô tuyến điện Bordeaux)

Ngô-bội-Phu thất bại

Nghe các Ngô-bội-Phu bị thất bại ở chỗ vào khoảng giữa đường từ Thiên-tân đến Bắc-kinh.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	25 độ
15 giờ	28 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	10 $ 90
— nhì, —	10 50
— ba, —	9 80
Thóc hạng nhất, —	6 50
Bắp ngô —	6 60

Giá bạc. Kể từ ngày 4 Novembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 80

Tin lụt báo ở Trung-kỳ và Ai-lao. Cứ như tin của phủ Kham-sứ Trung-kỳ trình phủ Toàn-quyền ngày 31 Octobre vừa rồi thì trong ba tỉnh Quảng-trị, Đồng-hới và Hà-tĩnh lại bị lụt một lần nữa.

Đường Napé bị ngập, nhiều quãng không đi ô-tô được. Đường quan-lộ về địa phận Hà-tĩnh thì không đi được. Vì nước sông lên to, cho nên chiếc tàu *Verdun* phải biệt Quảng-khê để vào ẩn tại đảo Vũng-chùa tỉnh Kontum, bị trận bão hại lắm, đương giây thép bị đứt nhiều nơi.

Đường Huế ra Đông-hà, tại kilomètre 130 thì bị mấy nghìn đến 8 kilomètres và bảy chỗ đất quãng phải sửa lại. Các đường đi hiện đang chữa riết để cho xe tải hành khách chóng đi được. Thư từ vận tải thì phải chuyển sang đường Đông-hà đi Vinh, xe ô-tô chạy được, nhưng cách Đông-hà 4 kilomètre thì không đi được. Nếu trời tạnh ráo thì mấy hôm nữa mới sửa được.

Ở Bình định, Sông-cầu và Nha-trang thì các đường điện-báo đang nối riết. Phải nhiều cột giây thép bị quăn lại hay là gãy hẳn, có chỗ giây thép đổ hẳn xuống.

Việc tu bổ rất khó là tại vừa lụt không có đường đi, vừa mưa dữ và gió dật.

Theo như lệnh quan Toàn-quyền, sở Thương-chính đã đong sáu nghìn tấn gạo tại Nam kỳ để tải cho các tỉnh bị hại hơn cả.

Tàu *Bonite* đã ghé vào Ba-ngòi lấy 100 tấn gạo ở Saigon chở xe-lửa ra để tải đi Sông-cầu một chiếc tàu của hãng *Chargeurs Réunis* phải tải 6.000 tấn gạo làm hai chuyến để đem vào các nơi bị vỡ.

* * *

Mấy trận bão vừa rồi làm thiệt hại cho đường thuộc-địa số 9 và đường Tha-khek và Napé ở phía bên kia rãy Trường-sơn hại lắm.

Đường đi bị trăng xuống, các cầu bắc tạm bị trôi mất nhiều. Tại tỉnh Savannakhet thì người Mường ở Tchépone và ở Paine bị hại nhất. Bao nhiêu công sở ở Tchépone và xóm dân người Nam ở bị thiệt hại lắm.

Có nhiều làng vừa gặt xong thì bị nước lụt trôi hết thóc và trâu bò chết nhiều.

Dân hạt ấy đói to, bởi vậy nhà nước phải chẩn cấp.

Đường Thakek đi Napé vừa mới sửa xong để cho xe ô-tô tải thư chạy bắt đầu từ ngày 5 novembre thì bị hỏng nhiều.

Hiện đang sửa riết để cho xe ô-tô chạy được.

Các cô nữ học-sinh Pháp sắp tới Bắc-kỳ. — Các cô nữ-học-sinh Pháp đi du-lịch tại Đông-dương mấy hôm nữa sẽ đi đường thủy ở Saigon ra Bắc, vì đường bộ còn bị ngập cả. Nghe đâu tới Haiphong thì các cô đi ra vịnh Hạ-long ngay, rồi mới lên Hanoi, Vân-nam và đi xem hồ Ba-bể trên Bắc-kạn. Xong rồi các cô mới đi đường bộ vào Trung-kỳ và nếu bấy đó nước rút hết, đường sửa lại rồi thì các cô sẽ đi đường bộ vào Nam-kỳ để xuống tàu về Pháp.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, trẻ em 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ : 0$80
油肝丸
華僑大藥房敬製

Xà-phòng THIBAUD
làm bằng nước hoa Cologne
0$15 một bánh
HIỆU BÁO-CHÍ CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

Ngạch cai trị. — M. Poullet-Osier quan cai-trị hạng nhì hết hạn nghỉ nay tùy thuộc quan Đồng-lý phủ Thống-sứ bổ dụng.

Sáu cái án xử-tử. — Sáng hôm nay ở nhà pha Hỏa-lò có giải sáu tên tù khổi-loạn phải án xử-tử lên Thái-nguyên để đến sáng ngày mai 5 Novembre sẽ bành hình.

Những tên phạm ấy là :

1° Dương-v-Nghĩ tức Luân nguyên lính khố xanh, quán ở làng Hương-phương, huyện Đông-hỷ (Thái-nguyên).

2° Phạm-Tinh là tù, 29 tuổi, quán ở làng Lục-xương, phủ Kiến-xương (Thái-bình).

3° Vũ-văn-Rong là tù, 27 tuổi, quán ở làng Vạn-hoa, phủ Kiến-thụy (Kiến-an).

4 Phạm-Si là tù, 30 tuổi, quán ở làng Dác-chung, phủ Kiến-xương (Thái-bình).

5° Lồng-văn-Y là Tư 29 tuổi quán ở làng Cát xuyên, huyện Giao-thủy (Nam-định).

6° Nguyễn-văn-Xuân, tức Bạch-sĩ, quán ở làng Vụ-bản huyện Vụ-bản Nam-định bị tòa Nam-án tỉnh Thái-nguyên kết án xử-tử mà bản bào đã đăng trước. Tòa Thượng thẩm y án ấy ngày 20 Juin 1923, song những tên phạm lại xin phá án thì nay Tòa phá-án bên Pháp lại ông chấp đơn

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH TUẦN LỄ SAU

Từ ngày thứ tư 5 đến ngày thứ bảy 8 Novembre 1924

TẤN L'OISEAU DE NEIGE

Hài kịch rất hay chia làm 5 phần

Có Mlle Mabel Taliaferro

Cuộc thi xe ô-tô. — Quan Thống-sứ vừa ký nghị-định cho phép nhà báo *Courrier Automobile* mở một cuộc thi ô tô ở đường bờ sông vào ngày 9 novembre này và phải nộp tại kho bạc số tiền 200 đồng để chi về các khoản tiền Nhà-nước trông nom cuộc thi ấy.

Tiền ấy khi trả rồi, nếu còn thừa thì Nhà-nước sẽ trả lại.

* * *

Xin nhắc lại rằng đến trưa đêm hôm nay là hết hạn xin dự cuộc thi, khoản tiền nộp một lần (droit simple). Nhưng vì Hội-đồng đến ngày 5 novembre hồi 21 giờ mới họp thì những giấy xin dự cuộc gửi đến trước lúc 18 giờ thì còn nhận. Còn những giấy xin dự cuộc thi, kể cả tiền nộp gấp đôi (droit double) thì nhận cho đến nửa đêm 7 Novembre. Các xe nhỏ dự cuộc nhiều lắm, có lẽ cuộc thi rất là hăng-hái.

Xe Salmson và Amilcar dự nhiều lắm. Trong số sau sẽ đăng tên và ảnh các xe dự cuộc.

Ai chưa xin dự thì mau lên kẻo hết ngày.

Kim-Vân-Kiều. — Hà-thành ta, nay mai lại sắp được xem chiếu bóng phim ảnh Kim-Vân-Kiều, một lần nữa.

Sẽ chiếu ở tại rạp chớp bóng Pathé Hanoi. Chiếu trong một tuần lễ, từ thứ hai 10 đến chủ nhật 16 Novembre 1924. Chương-trình toàn phim ảnh Annam, lại có đàn tàu, đàn ta họa theo rất vui!!! Vậy bà con ta, ai chưa được xem, xin nhớ đến ngày ấy, mau mau đến xem kẻo hoài.....

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Gả bạc. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt Đặng-v-Chung 2000 quan về việc gả bạc lấy hồ. Tòa Thượng-thẩm giảm phạt xuống 500 quan.

Việc ô-tô đè phải người. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt Lưu-công-Đức là chauffeur 1 tháng tù và 100 quan về việc vận ô-tô đi nhanh đè phải một đứa bé đương đi ở đường bờ sông bị thương, rồi cứ vận máy trốn thẳng không dừng lại. Tòa Thượng-thẩm tha cho người chauffeur ấy, vì xét không đủ chứng là cái xe ô-tô ấy đè phải đứa bé.

Đánh người bị thương. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt Đặng-hữu-Hảo, Ng-t u-Phàng, Ng-xuân-Tinh mỗi tên 4 tháng tù và 50 quan và Chu-văn-Co 3 tháng tù và 16 quan về tội đánh người bị thương. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên Hảo, tên Phàng và tên Tinh mỗi tên xuống 3 tháng tù và y tiền phạt. Nhưng phạm nhân phải tổng giam đã quá hạn từ rồi, nên hôm nay đều được ra cả.

Hội-đồng soạn sách. Hội-đồng soạn sách cho bậc sơ-học yếu lược tại nha Học-chính có những ông này :

MM. Rosman, giáo học thượng hạng học đệ nhất cấp làm chánh Hội-đồng, Trần-trọng-Kim giáo-học thượng hạng hạng nhất, kiêm thanh-tra bực sơ-học, Ng-v-ngọc, giáo học thượng hạng hạng nhất kiêm thanh-tra bực sơ-học, Đặng-đình-Phác giáo-học hạng nhất, Đỗ-Thận hội-viên thành-phố làm hội-viên.

Lời cảm ơn. — Chúng tôi xin hết tạ các cụ, các ông, các bà đã có lòng thăm viếng đi đưa đám tang ấn-mẫu chúng tôi một cách trọng-thể. Được khi bối rối, xin các ngài thứ lỗi cho. Chúng tôi, thì chúng tôi được đội ơn lắm lắm.

Trần-văn-Ngữ
24, Rue Richaud, Hanoi
Đồng gia-quyến bái tạ

Cuộc hát giúp các nhà bị lụt. — Hội-đồng cứu tế có gửi cho bản-báo bài sau này :

Nhân vì đồng-bào trong ba tỉnh Hưng-yên, Hải-dương và Bắc-ninh bị nạn lụt lội, tỉnh cảnh thảm thương nên hội ca-công ở Bạch-mai có luyện tập các đào kép để diễn hai buổi 8 và 9 novembre 1924 thu được bao nhiêu tiền quyên cả vào các miền bị lụt.

Thực là một cuộc vui trò lạ mà xưa nay chưa ai từng được xem đến bao giờ : *hát nhà to : múa bài bông và bỏ bông ; hát chúc tam đa (lối thượng-cổ) ; múa tứ-linh (đội lốt hệt như giống thực) ; hát nội-thân (vòng tròn bim) ; á-đào ca vũ và ả-đào đàn ; ả-đào bỏ-bộ ; đánh đồng-thiếp ; ả-đào lăn lộn múa hát ; vật bóng tựa như qui thuật ném văn...*

Mua diễn nhiều lối rất khéo, hát nhiều giọng rất hay, lúc nghỉ có đàn ca, vui mắt vui tai, rất hay rất lạ!!!

Có nhiều đào kép ở các nơi đến giúp. Chương-trình hai buổi khác nhau.

Mua mau vé, khách gần xa !

Trước là làm phúc sau là mua vui !

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ HAI
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0$15

Hội chợ Hanoi
Làm thử sau
Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Mấy cái nạn xe trong một ngày. — Ngày chủ-nhật vừa rồi, một viên mật-thám tây là M. Guibert cùng với vợ và mấy đứa trẻ đi cái xe *side-car* chơi về đường xuống Nam. Lúc trở về, hồi 3 giờ vào quãng kilomètre 17 khỏi ga Thượng tín thì bị nạn rất gớm ghê. Số là chỗ đó, cái xe ô-tô chở khách vừa mới đi khỏi, bụi bay lên lòa cả mắt, khiến cho M. Guibert không trông thấy cái xe bò đi ở đàng trước mà đâm phải xe ấy một cái rất mạnh. Mme Guibert bị bắn phăng ra ngoài, đầu va phải một hòn xe mà lăn xuống đường, bất tỉnh nhân sự. Mấy đứa trẻ cũng bị thương, còn M. Guibert thì bị trọng thương ở tay và ở đầu gối. Sau có một cái ô-tô đi đến đó liền cứu những người bị thương đưa về nhà thương Hanoi. Bệnh tình Mme Guibert nặng lắm không biết có khỏi không.

Cũng chiều hôm ấy, một viên mật-thám Tây khác đi ô-tô ở đường Bắc-ninh về, khi gần đến Phù-từ-sơn thì đụng phải một người đàn bà đang đi bên nọ tạt sang bên kia. Người này bị vỡ sọ chết ngay lập tức. Quan sở tại đến khám xong đã giao xác cho người nhà đem mai táng.

Cũng vào buổi ấy, một ông ký-sự làm sở xe lửa Vân-nam, cùng với vợ đi chơi xe *side-car*, vì muốn vượt một cái xe đi trước mà đụng phải một cái xe bò, nhưng may không việc gì đến người, chỉ hư lồng xe mà thôi.

Ngạch Học chính. MM. Vũ-Chu, Ng-văn-Phúc, Ng-triệu-Luật, Phạm đình-Nghiu, Đái-thọ-Vinh giáo học hạng tám, theo như đơn xin đều được nghỉ giả hạn một năm, kể từ ngày 1er octobre 1924 trở đi.

MM. Phạm-xuân-Độ, Phạm-cao-Phan, Lê-hữu-Phu, Lê Tỷ, giáo học tập sự được tỉ chức.

Ngạch Công-chính. — M. Trịnh-văn-Thuật, tá sự chuyên-môn hạng ba, tại Hải-dương, bị khiển-trách, vì trễ nải công-vụ.

Ngạch Y-chính. — Cô Hoàng-thị-Thiện, cô hàng trường Thuốc, được bổ cô đỡ hạng sáu.

M. Lương-kim-Đồng, khán-hộ thường hạng ba ở Tuyên-quang, được nghỉ ba tháng không lương.

M. Chu-văn-Bao, khán-hộ thường hạng tư ở Hải-dương được từ dịch.

Ngạch Kiểm-lâm. — M. Ng trọng-Giược, thư-ký hạng năm được nghỉ giả hạn một năm.

Một vụ đấu giá. — Chiều hôm qua, hồi 16 giờ tại sở Lục-lộ Bắc-kỳ đã đứng ra thầu việc làm một sở kiểm-lâm tại Đông-triều, giáước 13.000 đồng.

M. Lương-mare-Sune bỏ tăng 35/, được tạm thầu.

Bắt được một bọn cướp. — Bọn cướp sáu đứa vào cướp nhà một người ở làng Mọc-trong, huyện Thanh-liêm, tỉnh Hà-nam đêm 28 septembre thì nay sở mật-thám đã bắt được ở Hà-đông.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tỉnh oan. — Ngày 26 octobre một người bạo hàng tên là Nguyễn văn-Cương ở đường Clémenceau, bỗng tự dưng có lệ huyện Hải-an đến bắt, nói là có về việc cướp nhà chánh tổng Hạ-đoạn. Ngày hôm sau giải sang tòa Kiến-an xét hỏi. Nhưng nay tòa đã xét ra tên ấy tỉnh oan, nên đã tha ngay về.

Trần-kim-Thâm lại cáo. — Đi qua các phố có ý ngắm lên lầu nhiều nhà thấy bày la-liệt những chậu cảnh trông cũng đẹp mắt. Song sự đẹp mắt có ngụ ý rất ghê sợ cho người ta là một số khá nhà bày chậu cảnh cheo-leo quá, giá mèo chuột chạy nhảy thì đổ ngay xuống đâu người qua lại dưới đường, chẳng cũng nguy-hiểm lắm ru!

Vậy thiết tưởng thành-phố cũng nên đặt một lệ cấm hẳn cách chơi cảnh giống chậu để ở hiên lầu như thế đi là phải.

HẢI-DƯƠNG

Bảo-cử nghị-viên. — Đến ngày 6 Novembre này thì các nhà thương-mại trong hạt ở ành-phố Hải-dương sẽ lại họp để bầu (vì lần trước phải bầu lại) một người đại-biểu các nhà buôn tại hội-đồng tư-vấn Bắc-kỳ, thay M. Vũ văn-Định nghỉ-viên cũ tạ thế.

VIỆT-TRÌ

Nào ai là người từ thiện ? — Đến tối thứ bảy mồng tám và tối chủ nhật mồng chín tháng Novembre này có một cuộc chớp bóng để giúp các miền bị lụt trong ba tỉnh Hưng-yên, Bắc-ninh, Hải-dương.

Những miền bị lụt lội đương qua một buổi điên bát lưu-li, tình cảnh rất não-nùng thê-thảm. Các báo-chương đã nói đi nhắc lại biết bao nhiêu lần, lời lời thảm-thiết thống-thiết, đã như rọi vào tai, như khắc vào óc, ai ai cũng đã biết, ai ai cũng còn nhớ, bất-tất phải tả lại cái cảnh đoạn-trường ấy ra đây làm gì nữa.

Ta chỉ nên biết rằng : từ ngày mở cuộc lạc-quyên đến nay mới thu được có ngót bốn vạn đồng thì thật chưa đủ cứu cấp được cho mấy mươi muôn người cơm không có mà ăn, áo không có mặc, nhà không có trú nắng mưa.

Bởi vậy các nhà có lòng từ-thiện nay nghĩ ra cuộc hát, mai đặt ra cuộc chiếu-ảnh làm phúc, mượn các trò chơi mà thu-thập cho được nhiều tiền để giúp thêm cho đồng bào trong lúc nhất-sinh-vạn-tử.

Than ôi ! cái cảnh tang-điền biển vi thương-hải kia, cái nỗi « lửa cơ đốt rượt đào bán cắt đa » kia, mỗi lúc nghĩ đến, không khỏi rùng mình thay lộ.

Nghĩ người ăn gió nằm mưa xót thầm !
Xót thay mà đau đớn thay !

Nào các nhà công-thương trong thành phố ta và các hạt gần đây, các ngài nhờ được miền nhà bình-tĩnh mà công-nghệ thương-nghiệp được phát-đạt, các ngài nên nghĩ đến dân bị lụt.

Nào các nhà nông-gia điền-chủ, các ngài nhờ thiên-thời địa-lợi mà được phong đăng hòa-cốc, các ngài nên nghĩ đến dân bị lụt.

Nào hàng quan lại, các ngài coi chính-phủ được bổng-hậu lương-cao, phong lưu phú-quý, các ngài nên nghĩ đến dân bị lụt.

Nào các cậu học-sinh trong các trường công trường tư, bài học vỡ lòng của các cậu về xã-hội luân-lý là phải biết yêu dân yêu nước, các cậu nên đem ra mà thực-hành trong lúc này.

Nếu trong tứ dân ta, ai ai cũng một lòng vị nghĩa mà ra tay tế-độ với người trầm-luân thì dẫu rằng : phúc bọn là đạo trời thật, nhưng có kẻ nhân-tâm cũng thắng được thiên-ly.

Mong lắm thay !

Đỗ-lệnh-Huy

PHÚ-THỌ

Khan muối. — Tỉnh ta cũng như các tỉnh khác, chỗ nào cũng thấy ta thán về sự kém an muối. Mới vài hôm nay mà muối giá niêng ngót 60 mươi đồng một tạ. Như thế các nhà gầm muối phen này làm nên giàu to! Nhà thương-chính ở đây mỗi ngày đều những người mua được muối ăn tết, lại đem bán đi bán lại năm bảy từng, trách nào muối chẳng đắt. Những nhà mua được nhiều thì đem gầm, trách nào muối chẳng khan.

Thương hại thay cho những người ở các phủ huyện mất tiền ăn đường lên tận tỉnh để mua muối mà phần nhiều người lại giở về không, vì rằng những ngày bán muối thì người đến mua đông quá, chen nhau, đánh nhau mà mua để bán lấy lời, vả lại số muối bán có hạn nên nhiều người không mua được.

Đang lúc thóc cao gạo kém, muối lại đắt lại bán thì thật là khổ cho dân sự thiên-gia lắm lắm.

NAM-ĐỊNH

Hội Bình-chiến. Hội Bình-chiến năm nay ở đây vui lắm, Chương-trình kể qua ra sau này :

Thứ bảy 8 Novembre

21 giờ ở vườn hoa đình quan Đốc-lý có cuộc hát Tây giúp dân bị lụt tại Bắc-kỳ và xã Pinon là miền bị tàn phá bởi qui-quốc trong cuộc chiến-tranh.

Có phường-nhạc binh cử nhạc trong những bản nghỉ

Ghế chỗ ngồi : loges 4 chỗ phía trước	25 $ 00,
phía bên cạnh	20 $ 00
Balcon hàng thứ nhất	3 ,00
Các hàng khác	2 ,00
Orchestre	1 ,00

Trẻ con 12 tuổi trở xuống, trả nửa tiền.

Suốt trong cuộc hát, không có quyền tiếu.

Chủ nhật 9 Novembre

16 đến 20 giờ : Ở đường Paul-Bert có thi các thứ xe kết hoa và thi xe ô-tô.

21 giờ : Ở ngoài sông có đua thuyền thắp đèn và thả đèn giời.

Thứ hai 10 Novembre

15 giờ : Ở ngoài sông có bơi chải và bắt vịt.

20 giờ : Rước đèn.

21 giờ : Tại nhà kèn có hòa nhạc.

Thứ ba 11 Novembre

7 giờ rưỡi : Điểm binh

10 giờ : Te Deum.

5 đến 18 giờ : Đánh quần tennis tại vườn quần và đánh boules tại vườn nhà xác

Lại ở đường Paul-Bert có nhiều trò thể thao như chạy thi, kéo dây, thi ăn đẹp v. v.

21 giờ — chiếu ảnh giữa trời.

Còn cuộc hội-chợ thì mở tại Chợ-Rồng từ quá trưa 8 novembre đến hết ngày 11.

Các gian hàng sẽ mở cửa từ 8 giờ sáng đến 7 giờ tối.

Quá 7 giờ thì cấm người ngoài không ai được ra vào.

Thăng-hàm. — Những viên thư-ký ngạch công-chính (ban Hỏa-xa) có tên sau này được thăng hàm :

Tòng hát-phẩm văn-giai : M. Đinh-văn-Chác.

Chánh cửu-phẩm văn-giai : MM. Nguyễn văn-Đặng và Trần-ngọc-Liên.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thuyền đâm chết người. — Ngày 26 octobre vừa rồi, bão lụt tuy đã hết nhưng nước sông Hương chảy hãy còn mạnh lắm. Một chiếc thuyền đi chở củi ở trên Tuần chèo về, khi lái ngang địa phận làng Nguyệt-biều thì người cầm lái cự không lại với dòng nước, nên chiếc thuyền va vào gốc cây, phải bẻ ra làm ba miếng. Trong thuyền bốn người, ba người chèo một người nấu cơm, khi thuyền bể thì ba người chèo đều trôi phăng theo dòng nước, duy người nấu cơm còn được tấm ván miếng thuyền, mà bơi vào bờ là tiếp cứu thì đã có người ra tiếp cứu, nhưng tìm mãi không thấy ba người kia ở đâu cả, cách một hôm sau mới thấy nổi lên cả ba, lẹ thay nước chảy như cắt mà cũng trôi đi đâu chỉ lần vẩn quanh quẩn ở nơi ấy, khi vớt lên thì sở tại đi báo quan quan sai tới khám xét phân-minh, quả thật là ba người bị tai nạn rồi-ro thì đã cho mai-táng.

Thảm hại thay ! Những người ấy nghèo khổ phải đi làm nghề cái thì chỉ lo cái hại ở trên rừng, thế mà ai ngờ lại bị cái nạn ở dưới nước. Xem thế đã nên thương hại thay.

Cứu người bị nạn. — Sáng ngày 26 tháng chín ta là khi nước đương tràn ngập cả làng xóm, tại nơi trong giáp làng Thần-phù có người đàn-bà bằng một đứa trẻ con đi lánh nạn, lúc bấy giờ lắm nhà là tiếp cứu nhưng cũng chưa ai lội xuống nước, vì đang liệu thế mà dùng ghe thuyền. Người đàn-bà ấy đi vô ý sẩy chân ngã xuống liền buông đứa nhỏ ra mà trôi cả hai. Một bọn người cứu nạn ấy đều có lòng cấp nạn cả, nhưng duy có một người có can đảm lắm chẳng đoái đến thân mình là yếm ỏm, thấy người bị nạn liền nhảy xuống nước rồi bơi theo, vừa hụp vừa lặn tìm kiếm một hồi, duy chỉ tìm được đứa trẻ con mà trôi, còn người đàn-bà ấy thì đành phải chịu bỏ.

Người cấp nạn có can đảm ấy chính là một người lính mục, người cha tên là cha Phủ ở nhà thờ huyện Hương-thủy, thật là một người đạo-đức tu-hành có lòng phò ngay cấp nạn đã đáng nên ngợi khen vậy.

Lụt to. — Tối hôm 25 rạng ngày 26 tháng chín ta một trận lụt phi thường đã xảy ra ở thành phố Huế, nhơn vật tài sản tư hại khá nhiều, nhất là các nơi dân cư gần hai bên bờ sông như là An-hòa, An-cựu, Bao vinh, phố lở, Nguyệt-biều, Lương-quán, Thọ-lộc, Vỹ-giã v. v. thì hư hại nhiều lắm, nào là nhà trôi, người chết chóc cái súc vật trôi mất rất nhiều, lại còn các nhà ngư hộ ở bến thuyền bè trên mặt nước thì số hao hại chắc là nhiều, nhưng chưa được biết rõ. Cái trận lụt và bão này cách mười năm nay mới lại có mà lần này xem chừng to hơn trận lụt năm 1917. Đường quan-lộ và đường bờ-xe ở địa-phận tỉnh Thừa-thiên tỉnh Quảng-trị có lắm chỗ thiệt hại, sự vận tải lưu thông nhân đó mà trở ngại mất nhiều lắm. Mùa lúa tháng mười sắp đến đây thì tuần là hư hỏng cả, giá gạo tăng cao hơn ngày trước rồi.

Trận lụt bão này làm tại hại nhiều là do bởi mưa sáo to suốt ngày 25, đến tối lại gió càng to, mưa càng dữ, lần đến 9 10 giờ thì tự nhiên nước nguồn đổ xuống, gió đồng bắc thổi rất lớn, thành ra nước bể đầy, nước nguồn ứ, nước lụt thình lình, ngập khỏa lợi làng một cách chóng lẹ phi thường nhà ra các nhà ở duyên giang cận thấy phải thiệt hại nhiều lắm.

Tại Kinh-đô trong thành ngoài phố nước đều lụt ngập cả, cây đổ nhà trôi, đây đèn đất, máy nói bỏng, suốt ngày 26 chợ Đông-ba không đông, các tòa sở, các trường học lắm người tuần mật, có lẽ đến ngày 27, 28 nước mới ra hết.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Bão lụt. — Từ chiều hôm 24 tháng 9 ta, trời đất chuyển động, gió đông bắc thổi càng ngày càng dữ, qua đến sáng 25 thì mưa gió đùng đùng, làm rất đến chiều mới ngớt. Xem cách mưa gió thì rõ ràng là một trận bão, những tưởng là bão ngành bão ngọn, chớ không phải chánh gốc tại đây ; nhà cửa phố xá không có bị nhiều hư hại, chỉ có cây cối ngã gãy là nhiều, trông ra đường sẽ ngổn ngang, các thứ dây điện lắm nơi bị đứt ; sửa sang đọn dẹp độ vài ba bữa thì xong. Trận bão này ở đây không lấy chi làm dữ-dội cho lắm !

Còn về mặt trên nguồn thì phải nhiều nơi bị hại, nhà cửa và súc-vật lắm ; bị trôi mất, coi xem như trưa hôm 26 ở giữa sông Hàn người ta còn vớt được mấy con bò hãy đương sống sót, và có mấy cái xác nhà trôi nổi bập bềnh. Mùa màng thì lúa gieo vụ tháng mười hư hỏng mất nhiều lắm.

Có tin các tỉnh đường trong từ Nha-trang trở ra, đường sá nhiều quãng bị nước ngập đến chín tấc tây, có trôi mất một phần cái cầu ở lối Cà-mông, xe ô-tô mấy hôm không thông hành được.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen

của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Hội-các phụng lời cẩn phê rằng:

Chiếu nay đại được phòng cần MONTÈS, quí ông, có chế nên một thứ rượu bổ cải tăng ngự dụng quả rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị giới cho qui được phòng chế-dụng để tỏ thành-giả.

Khâm thử.

以 卿 有 能 知 天 下
愛 樊 報 格 五
敬 地 國 內 大 月
此 承 試 物 病 初
內 閣 恭 德 食 用 四 七
統 順 費 自 事 章 十
使 時 自 量 生 長 日
臣 宜 充 厚 至 養 生
臣 裕 益 民 福 壽 日

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Lại có tin ở mạn đường ngoài cũng nhiều nơi lụt to, đường sá ngập, cầu cống rồi.

Đường xe lửa từ Huế ra Đông-hà cũng vì nước ngập hết mấy kì-lô-mét nên phải nghỉ chạy mất mấy hôm.

Cái nạn xe hơi. Hôm thứ bảy 25 octobre cái xe ô-tô của sở lục-lộ ở trong Cẩm-lệ đi ra, và cái xe của ông chủ ngân-hàng ở trên Pourcheutong đi về; đến chỗ rẽ ba, hai bên đụng nhau một cái dữ-dội, cả hai xe đều hư hỏng không nhúc-nhích được chút nào, người trong xe đều bị thương cả, nhưng không lấy chi làm nặng.

Bên xe của sở lục-lộ thì có M. Lacorre là chủ cũ, cùng người với M. de Blondel là chủ mới; phía trước có M. Đặng-sĩ-Xương, là tham-tá với tên sốp-phơ; xe đi nhàm đường; trong bốn người ấy thì có M. Xương bị khí nặng hơn, phải điều trị mất mấy hôm mới lành. Còn bên xe kia thì ông chủ băng và tên sốp-phơ đều bị thương xoàng, xây xát một chút.

Sự phải trái chưa biết về ai chịu trách-nhiệm.

Các tin-tức về trận lụt mới rồi. Mấy hôm nay, trời đã tạnh nắng, nước đã xuống lần lần, sự giao-thông cũng có phần dễ hơn trước, cho nên các tin-tức về trận lụt hôm 24, 25 tháng 9, càng ngày càng biết rõ ràng ra, thật là một cái thủy tai dữ dội vậy.

Cái mực lụt bằng nước lụt xưa nay lên đến độ cao nhất chỉ tới 3 thước 2 tấc tây là mực trung bình đối với mặt nước biển; muốn phòng giữ cho sự thông hành khỏi bị ngăn trở trong mùa lụt bão như thế nào, thì sở lục-lộ đã bồi bổ các đường sá liên-cư ngang với mực ấy rồi; thế mà trận lụt này nước còn lên cao hơn mặt đường nói đấp ấy đến 1 thước tư nữa.

Trên mặt đường cái mà nước còn ngập lên đến thế, thì tả chi mà trong các làng xóm nước không lên xấp mái nhà!

Đã vậy mà gió lại to nữa thành ra sóng đánh xiểu đẹt, trôi mất không biết bao nhiêu là nhà cửa, rương om, bò trâu gà lợn; mà người già con trẻ, trôi mất cũng khá nhiều, nghe hai bên đường cái và các chỗ gần sông, tiếng người kêu khóc như rì, thật đã thương tâm thảm mục!

Hiện nay mới biết được những sự hư hại về đường sá, hãy lược ra sau này:

Từ Nam kỳ đến Đà-nẵng, đường quan trôi mất 38 đoạn, trong khoảng ấy có 3 đoạn dài độ 200 thước tây, 5 đoạn dài độ 100 thước, còn bao nhiêu thì từng đoạn dài 50, 30, 20, 10 thước v. v....

Cầu Quế-giản 22 thước, lún xuống đến 2 thước năm, hóa thành một cái vồng treo chứ không ra hình cầu nữa, cái cầu Giáp-năm gần tỉnh thành Quảng-nam, bề dài 43 thước, lún xuống 6 tấc rưỡi.

Ở trong tỉnh thành nước ngập có chỗ sâu đến 2 thước, ở phố Hội-an cũng vậy.

Còn ở các miền thượng du thì nghe nói lồn hại nhiều hơn.

Cứ như tin tức ở các nơi thì cái bão lụt này phát khởi đầu từ miền Thượng Đồng-nai mà lan dài ra đến gần hết non phận Trung kỳ về phía bắc; ở trên rừng mưa gió dữ dội lắm, nước lũ đổ về trung-châu từ hôm 18, 19 kia, cho nên mấy hôm ấy các nơi gần sông thấy nước sông tự nhiên lớn lên đều lấy làm ngạc nhiên cả, vì ở đây ít khi có sự nước lên thình lình như thế; rồi tiếp đến mấy hôm sau mưa gió ở trung châu nữa mới thành ra một trận lụt phi thường.

Nhưng mà cứ theo các nhà hay kinh nghiệm xưa nay thì người ta cho rằng cái lụt này mà sở dĩ nước lên cao đến thế là bởi vì đường quan đắp cao quá, ngăn nước lại không thoát được mau, nên chi tức nước vỡ bờ, mới có cái quang cảnh phi thường ấy; nước gì đường sá tăng cao lên mà cầu cống cũng mở thêm ra nữa, thì có là tiện lợi hơn nhiều.

TAM-QUAN

Bão lụt. — (Tin ngày 26 Octobre) Từ bữa 22 cho đến 26 là, mưa to gió lớn cả đêm lẫn ngày mà nước là đêm 24 và cả ngày 25, gió thổi như bão, bắt ngọn gió bão đến ngọn gió thường mà hễ gió thổi mạnh bao nhiêu thì nước lại lớn lên bấy nhiêu, vì nước mưa bị gió hắn cửa biển lại, chảy không được mà thành ra lụt to.

Mấy sở nhà nước ở gần biển, mưa to gió lớn mái nhà đột hết, nước chảy vào chẳng khác gì ngoài sân; giấy má sổ sách phần nhiều bị ướt cả.

Đường cái từ Tam-quan vào Quinhơn nhiều khoảng bị lở và phần nhiều bị ngập hết. Gần một tuần lễ nay không có chuyến xe thơ nào chạy được!

Thành phố Tam-quan nước tràn khắp cả, nhà của phố phường nước vào nhiều nhà lội qua đầu gối. Ghe sường bơi chèo qua lại rất tự-do, nom chẳng khác gì một cái thành-phố nổi, lênh đênh trên một con sông lớn.

Lụt này con nhà nông thất bại nhiều. Ở đây món dầu phộng (lạc) là một mối lợi to, người ta hàm trồng nhiều, nên mùa lúa tháng tám đổ làm mùa lạc tháng mười vì đợi nhổ hết đậu phộng xong mới cấy lúa vào

(*Xem tiếp tờ sau*)

Rượu DUBONNET

là rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie

PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

« BASTOS »

Thuốc điếu gói đỏ 0$10, gói xanh 0$15, và thuốc thơm cuộn 0$10 mà các chủ hút thuốc và thượng-lưu xã-hội rất quý, đâu cũng có bán.

Mua thuốc ấy nên thử mà xem.

Thuốc thơm ngon chất.

Tại các nhà đấu-xảo đều được thưởng mề-đay vàng và phần thưởng ngoại hạng.

Có bán thuốc cho sở thương chính Pháp và Tunis

BÁN BUÔN:

GAY VALLÉE, *57, Phố Paul-Bert, Hanoi.*

TẠI TRƯỜNG QUẢNG-VĂN

Trường Quảng-văn có lời bá-cáo rằng bắt đầu từ tháng Novembre trở đi, trường sẽ mở một lớp năm thứ nhất và năm thứ nhì ban thành chung, học ban ngày, cùng như lớp năm thứ nhất các trường nhà nước.

Bắt đầu từ tháng Novembre các lớp học tối, là lớp học tối, là lớp học đồ thứ-kỳ (cours de sténotaire), lớp học việc kế-toán (comptabilité) và lớp dạy học-trò đi thi bằng Sơ-học tối-nghiệp (certificat d'études primaires) sẽ có thêm các giáo-viên mới đến dạy. Các giáo-viên ấy đều là tân cựu sinh-viên Cao-đẳng cả.

Ai muốn xin vào học mấy lớp ấy có đơn đem lại trường tại hàng giấy. Học trò năm từ năm thành-chung phải đính theo đơn một cái giấy khai sinh.

Trường Quảng-văn lại cáo
17, Rue des Briques, Hanoi

PHÒNG KHÁM BỆNH

56, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ: 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật.

Chiều nào cũng khám bệnh từ: 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2230

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 4 Novembre 1924

NHỊ ĐỘ MAI

(Hồi thứ tư)

Trận đòn hội chợ ai can,
Người trung tố mặt đưa gian đi đời.
Cho hay muôn sự tại trời,
Hoi người chẳng bỏ khi người hại ta.

Tối thứ tư 5 Novembre 1924

HOÀN KIM NGỌ TỬ

Người còn may của hầy còn,
Mừng cho trẻ nó nên con cái nhà.
Khôn ngoan chẳng lại thực thà,
Bịnh liền thế ấy hóa ra thế này.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Confé *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hóa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:

COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS

Haiphong. 2290

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng thuốc:

Goutte de Virginie

thì vài giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

Bát quái cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bản-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chịnh hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

21, Giữa Phố hàng Ngang, 31

2127 **HANOI**

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tây cái cách chế khéo hay vụng, mới có thể trong lâm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong cái thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thạt PARAT

Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng ngàn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 20 và thuốc thạt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế **CHASSAGNE** *50, rue Paul-Bert Hanoi*

Để chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BAO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kinh gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY MỘI 85 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề kim các thứ gọch mos, cống, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, tôi hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có đủng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

56 83

THỦY-HỬ

TRUYỆN BỘ BỨC dịch thuật

Tối hôm ấy, *Lương trung-thư* gọi *Dương-chí* vào mà bảo rằng:

— Ta muốn cất nhắc cho nhà-ngươi làm chức phó-bài ở trong quân để có lương ăn nhưng chưa được biết vũ nghệ nhà-ngươi thế nào?

Dương-chí bẩm rằng:

— Chúng tôi nguyên đã có đỗ võ-cử, làm đến chức chế-sứ. Từ thuở còn nhỏ, vẫn thường luyện-tập 18 khoa vũ-nghệ, ngày nay nếu được tướng-công cất-nhắc cho thì khác nào như vén mây trông thấy mặt trời, cái ơn sau ấy, dầu kết cỏ ngậm vòng, cũng chưa đủ đền-báo!

Lương-trung-thư mừng lắm, cho một bộ áo giáp để ngày hôm sau ra giáo-trường diễn vũ. Sáng sớm hôm sau, bấy giờ vào hồi trung-tuần tháng hai, tiết trời ấm-áp, *Lương-trung-thư* ăn cơm sáng xong, cùng *Dương-chí* lên ngựa, rồi ba bốn hộ ủng đi ra giáo-trường ở ngoài *Đông-quách-môn*.

Khi tới nơi, *Lương trung-thư* vào ngồi một cái ghế chéo lại trong nhà diễn-vũ, các viên tướng tá như chỉ-huy-sứ, đoàn-luyện-sứ, chính-chế-sứ, thống-lĩnh-sứ, cùng các nhà-tướng, hiệu-úy, chính-bài-quản, phó bài quản đều đứng sắp hàng cả hai bên.

Trên tướng-đài có hai viên đô-giám đứng: Một viên tên gọi *Lý-thiên-vương Lý-thành* và một viên tên gọi *Văn-đại-đao Văn-đạt*. Hai người đều có sức khỏe địch nổi muôn người, thống lĩnh các hàng quân-mã cùng quay mặt vào *Lương-trung-thư* mà reo lên ba tiếng để chào mừng.

Bỗng thấy trên tướng-đài cầm một lá cờ vàng, hai bên tả-hữu kẻ hàng bốn năm mươi đôi chiêng trống cùng khua vang lên. Các quân ở trong giáo-trường nghe hiệu trống đánh, ai nấy đều im phăng-phắc.

Trên tướng-đài lại kéo một lá cờ đỏ thì bỗng thấy mấy hồi trống giục, các quân đã bày thành trận thế, ai nấy đều cầm khí-giới ở tay. Trên tướng-đài lại kéo lá cờ trắng thì bao nhiêu quân cưỡi ngựa đều dừng cương đứng lại.

Lương-trung-thư truyền gọi phó-bài-quản là *Chu-cần* đến trước mặt để ngoa lệnh. *Chu-cần* đang ở mặt trận phía hữu, nghe tiếng truyền gọi, vội-vàng đi đến trước nhà diễn-vũ, xuống ngựa đặt giáo mà đi một tiếng thật to.

Lương-trung-thư phán rằng:

— Nhà-ngươi ra trước tướng-đài mà diễn-tập vũ-nghệ cho ta coi.

Chu-cần vâng lệnh, tay cầm ngọn giáo nhảy lên mình ngựa, phóng ra trước tướng-đài lượn đi vòng lại, múa mấy ngọn giáo để tỏ vũ-nghệ. Quân-sĩ xung quanh đều reo hò rầm lên.

Lương-trung-thư lại truyền gọi *Dương chí* đến gần trước mặt mà bảo rằng:

— *Dương-chí* kia! Ta nghe nhà ngươi trước đã làm chức chế-sứ ở *Bông-kinh*, vì phạm tội-lỗi mà phải đày tới đây. Ngày nay cướp giáo trong hoành nước nhà đang cần người để sai khiến. Ta cho phép nhà-ngươi cùng *Chu cần* thi tài vũ nghệ, nếu nhà-ngươi thắng được thì ta sẽ dùng làm chức phó-bài-quản.

Dương chí nói:

— Ngài đã thương mà dùng đến thì chúng tôi không dám trái lệnh.

Lương-trung thư truyền lấy một chiếc chiến-mã và đồ khí-giới đem ra cho *Dương-chí* để thi vũ-nghệ với *Chu-cần*.

Dương-chí đi ra phía sau nhà diễn-vũ, đem bộ áo giáp của *Lương-trung-thư* phát cho từ tối hôm trước mặc vào người, rồi lượn đeo cung tên, tay cầm một ngọn giáo dài, lên ngựa đi ra mặt trận.

Lương trung-thư trông thấy, liền nói:

— Bây giờ *Dương-chí* cùng *Chu-cần* đấu mấy ngọn giáo xem nào.

Chu cần nghĩ thầm, lấy làm tức giận: sao lại cho một tên tội-phạm cùng mình đấu với!

HỒI THỨ XII

Chu cần và *Dương-chí* hai người vừa toan xông ngựa ra đánh thì bỗng thấy viên đô-giám là *Văn-đạt* quát to lên rằng:

— Khoan đã!

Nói xong, liền vào bẩm với *Lương-trung-thư* rằng:

— *Chu-cần* cùng *Dương-chí* thi tài vũ-nghệ, dẫu cưa biết ai được ai thua, nhưng giáo-mác là vật vô-tình, chỉ nên dùng để giết quân cướp giặc. Ngày nay hai người cùng nhau đấu võ, chỉ sợ hoặc có thương tổn, một là sinh ra tàn-tật, hai là mang đến tính-mệnh thì đối với việc quân có điều bất lợi, vậy xin đem hai ngọn giáo ấy mà thảo mũi nhọn ra, rồi dùng miếng chiến học kín, đem chấm vào vôi trắng. Hai người đều mặc áo đen, lên ngựa giao chiến, ai bị nhiều điểm trắng là người ấy thua.

Lương-trung thư nói:

— Phải đấy!

Tức thì truyền lệnh cho theo cách ấy mà thi-hành. Hai người cùng ra lấy áo đen. Lại đem hai ngọn giáo, tháo bỏ mũi nhọn ra, dùng miếng chiến học kín, giấn vào trong vôi trắng, rồi đưa cho hai người.

Hai người đều lên ngựa đi ra trước trận. *Chu cần* giục ngựa giơ giáo xông vào đánh *Dương-chí*, *Dương-chí* cũng giục ngựa để đối-địch. Người đối với người, ngựa đối với ngựa. Hai người cưỡi hai ngựa, vòng đi lượn lại, cùng nhau xung-đột ở nơi giáo-trường.

Khi giao chiến độ 50 hợp thì trông người *Chu cần* đầu lốm-đốm có vết trắng, cả tay đến 50 chỗ; mà trông người *Dương-chí* thì chỉ thấy một vết trắng ở phía dưới vai bên tả mà thôi.

Lương-trung-thư mừng lắm, liền gọi *Chu-cần* vào, ngầm nhìn dấu tích rồi nói:

— Quan trước cho nhà-ngươi làm chức phó-bài ở trong quân, mà vũ-nghệ nhà-ngươi kém-thường như thế thì còn mong đánh đông đẹp bắc làm sao cho nổi!

Lương trung-thư thấy toan cho *Dương-chí* thay *Chu cần* làm chức phó-bài thì bỗng thấy viên đô-giám là *Lý-thành* bước vào mà bẩm rằng:

— *Chu cần* đánh giáo dẫu không giỏi, nhưng nghề bắn cung cưỡi ngựa thì rất tinh-thạo, xin ngài chớ nên cách chức vội, khiến cho lòng người não-động, hãy truyền *Chu-cần* cùng *Dương-chí* thi bắn, từ xem tì nỗ nào.

Lương-trung-thư khen phải, rồi truyền lện cho *Chu-cần* cùng *Dương-chí* tập bắn. Hai người vâng lệnh, đều cầm giáo vào giá, đi lấy cung tên. *Dương-chí* mở túi lấy cái cung cầm gương thắng ra, rồi nhảy lên mình ngựa, phóng ra đứng ở trước nhà diễn-vũ.

Dương-chí cái đầu thì-lễ mà bẩm với *Lương-trung-thư* rằng:

— Chúng tôi thiết nghĩ cung tên là một vật có thể hại người được. Đại nhân cho hai chúng tôi thi bắn, chỉ sợ xảy có sự thương-tổn thì không biết làm thế nào, dám xin đại-nhân truyền bảo.

Lương-trung-thư nói:

— Đã là tay võ-sĩ tài thì với nhau không nên ngại sự thương-tổn. Ai giỏi thì được, nếu ai thua mà chết mất thì chẳng kể chi.

(*Còn nữa*).

thành ra mùa lúa sắp gặt bị cái trận lụt này mà bị hỏng cả. Giá mới vừa hạ được năm mười ngày, bữa nay lại cao rồi !

Mấy làng ở duyên-hải cheo leo trên bờ biển thì trong lũ bão lụt cái cảnh-tượng rất là nguy-hiểm. Mặt trong thì sông, một ngoài thì biển, phía sông bị lụt, phía biển nước dâng, phần gió to như bão, sóng lớn như nhà, hết luồng gió này đến luồng gió khác, hết con sóng nọ đến con sóng kia, nếu vạn nhất mà ông trời còn tưởng cái biển mênh mông bát ngát kia chưa lấy gì làm rộng, muốn thêm cái giải đất này mà bành trướng thêm ra nữa cũng không phải là một sự khó !

Nhiều nhà, đất đã lở đến sân, sóng đã đánh qua nhà, tiếng la tiếng khóc đã trỗng vì tiếng sóng tiếng gió đàn áp mà không thấu được tai trời ! Song may thay ! chẳng qua là trời muốn luyện lập con nhà biển giả từng trải thêm cái tinh mạo hiểm đấy thôi, chớ chưa phải là muốn làm cho chết đâu. Rút cuộc lại chỉ 5, 10 cái nhà tranh sụp, một ít đồ đạc trôi, chưa đến nỗi phải bị cái nạn nước lụt như trong ba tỉnh ngoài Bắc mà mấy mươi muôn người đồng bào là đương chịu cảnh đắng nuốt cay !! Đáng thương thay !

Bữa nay cây đã tĩnh, gió đã ngừng, lụt đã hết, biển đã êm, ít bữa nữa lại sẽ thấy cái quang cảnh ngoài biển y-hy như cũ, cũng nao xao tiếng sóng êm đềm, cũng vẹo vắt giọng hò khoan nhặt, cũng nhộn nhàng mành lưới thuyền câu, cái biển vừa rồi là một cái vực sâu áo nghiệt để mong vài rập con người lại sẽ là một cái kho vô tận chứa biết bao nhiêu là hải sản của trời chia riêng cho con nhà biển giả nghèo ngào sớm bến chiều ganh, nhờ đấy mà cả đời đủ no đủ ấm vậy.

Minh-Chương.

NHÀ BÀO-CHUỐNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc :

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh : đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi thảo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần ; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán : 0$60 một lọ

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ

Gởi bán tại :

Hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUỐNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất : Santalol
chất : Salol
và chất : Uroformine
Giá 1$40 một hộp

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) **Bổ-thận-hoàn**, chữa thận suy, thận nóng, vì các vị thiếu-niên đã nhiều ngoại dâm dục, rồi sinh những tật bệnh lậu, cần có thứ giải độc mới chóng khỏi, mỗi chai 1 p 00.

2) **Thuốc-ho, Ao-hát, ho-hàn, ho-gió, ho-khan, ho nóng, ho đờm, ho-suyễn, uống vào nửa cha khỏi ngay liền, mỗi lọ 0p 30.**

3) **Thuốc tí, bệnh tí thì làm thế, cứ đó, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có biến phải, trị được, đã hai người, thứ thuốc này có thể trị cả chứng tí, mỗi chai 0 p. 30.**

4) **Bạch-đới-hoàn, chuyên-trị đàn bà tiểu-tiện ra huyết, bạch-đới thường lưu, mỗi chai 1 p. 00.**

Trong hiện lúc nào cũng có thứ thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Quí-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gửi tiền trước, và tiền cước mới đăng thêm 0 p. 20, từ 1 p. 00 trở lên miễn gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM
108, phố hàng Buồm, Hanoi

Vì đi xa mà bán một cái xe moto có s-ca (Moto & Side car còn tốt lắm.

Hỏi tại : M. Cambouline ở Gare Gia-lâm. 4034

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện.

Nên dùng thuốc :

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà nội
hiệu bào chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

HỘI LẠC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, [illegible] POMMADE ROYER, [illegible] Ở Bazar bắt lại hiệu bào chế DUPUY, 102, R. S. Martin, Ở Hanoi bắt lại hiệu Bà. CHASSAGNE

PILULES
APHRODISIAQUES
du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công hiệu

Chữa các bệnh sinh dục khốn hèn mà không có chi là ngại hiểm cả.

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Có gởi bán tại :
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59 phố Paul-Bert, Hanoi

RƯỢU BẠC-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống để mát mồ và mát khan tiếng.

NHÀ BÀ-CHUỐNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du docteur Rascol

3$60 một ống sáu cachets

BỆNH
NHỨC ĐẦU
như cầm lính đâm vào

Khi mắt phải đau thì thấy nhức đầu, đau mắt, có khi sinh ra bệnh chóng mặt, đau nhức trong thấy đột nhanh, lại thấy ù-ù, người bệnh thì thấy như mình như lơ lửng, hình như cái lạnh nó đâm vào đầu vậy. Hễ thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, đột gan, trống ngực, lắp các đường mạch máu mạch máu sưng lên, trái sắt các mạch máu, đi-tuy, não nát. Nhứng dần dà thì kinh-nguyệt bất điều, ăn đau-lan ra những bệnh không được sung-túc, lương hay ra nhiều, cơm, xác, khỏe, gầy mòn đi. Tay ung mụn chữa, thì cũng không khỏi, gì, chỉ dùng thứ thuốc :

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh căn đã mắc phải từ trước. Bây giờ các gốc cũ lại vẫn động như thường.

Được một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi kể có đến hàng nghìn bệnh sần mẩn, ung bệnh ở ngoài da.

Bệnh đã công, đã lâu, đã chuyển sang bệnh gì mắc lòng, dùng thứ thuốc này thì nắt sạch, mà không còn một thứ bệnh gì ở ngoài da nữa, như bệnh cét cam ở nhét, bệnh lang-ben hắc lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hãng thuốc lớn.

Thực là công hiệu

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUỐNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mới.

Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu, thần-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vị kém. Huyết sinh ra rạo phải làm cho hay hồ uất nồng thuốc này tài để, vì có mùi thơm không có lạm giang bao giờ ! Bổ thuốc này có thể dùng các quán. Thầy thuốc chứng chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MÁU HỒ 2$40

Chế tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán lại Hà-nội
HIỆU BÀO-CHẾ
CHASSAGNE
59 phố Paul-Bert.

Hỏi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc phẩm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rất mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

CENO KOLA COCA

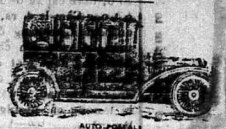
RƯỢU BỔ
酒補

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một các con

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-THỌ
Có các đường chạy thờ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH
Tàu thủy ở Viên-tiane và tới chú-nại: thứ năng thứ hai 10 giờ đúng thì khởi hành ở Thakhek về Vinh.

TỪ VINH ĐẾ THAKHEK
Ngày thứ tư đúng 7 giờ sáng chạy lên Vinh nghỉ ; sáng thứ năm chạy lên Thakhek và Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để thêm-lý liệu xếp xe cho đủ.

Hàng tay đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hàng tải đi . . . . . 14.00 —

Bến xe đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước mỗi ngày.

Lối đánh giây thép : PHAMVANPHI,
Vinh, Bông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA
HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON 2050

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
là một vị thuốc bảo không có pha chế [illegible] giải hoàn 0,50 (uống từ 3 đến 8 viên trong 24 giờ)
TRỊ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN CỐT
PHƯỚC PHÁP — Trú tại : 9, Rue de Penthièvre, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẠI : CHASSAGNE, Pharmacien, 8, BOULEVARD [illegible]

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thân-nhận.

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra 20 quan mà may ra được
500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty Foncier d'Extrême-Orient (Obligation Foncier d'Extrême-Orient). Các ông phải nộp ngay 20 quan, rồi từ 17 tháng mười-hai nộp 20 quan, theo như lệ định trong lợi. Nếu vậy mỗi ngày để dành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Lối nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, nhưng là mình để nộp hết tiền chỉ vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số và là năm thì mình được lĩnh nguyên số tiền lời kỳ. Mỗi một cái trái-đơn trước sau tuỳ nơi cũng trúng một lần từ 10 tới 500 000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có hơn hai trăm lần.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt.

CÓ NHỮNG LỐ SAU NAY :

100 lần	500.000 quan	200 lần	5.000 quan
120 lần	250.000 —	1.720 lần	2.000 —
200 lần	100.000 —	13.700 lần	1.000 —
200 lần	10.000 —	1.700.000 trái đơn hoàn lại làm	400 —

Người có trái-đơn được sự cuộc rút số mỗi cao hơn khi số trái đơn rút ra mà trúng.

Cần lắm được Hạch nguyên tắc, không phải trả gì cho ai cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bằng có số trái đơn trong số, không phải trả tiền. Giữ số để trong bằng ấy đúng với số trái đơn đã lại nhà nước hàng, các nhà có trái đơn có lợi đều xem được, theo như điều khoản trong bản lĩnh riêng, ngày 12 Mars 1907. Bản lĩnh ấy là một bản lĩnh bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đi xem cuộc rút số ấy thì giờ ngày 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paperie, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6576

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)